

03
2019

21. ROČNÍK
ZALOŽENÉ
1999

POKOJ A DOBRO

KATOLÍCKY
ČASOPIS
FARNOSTI
MARKUŠOVCE

03 **ODCHÁDZANIE**

12 **VYSVIACKA
A PRIMÍCIE**

20 **PRVÉ SVÄTÉ
PRIJÍMANIE**

*Kríž na nádvorí markušovského kostola
Foto: Peter Lazor*

MILÍ ČITATELIA!

Veriaci človek chápe a zisťuje, že u Boha to „funguje“ tak, že človek sa väčšinou musí niečoho vzdať, aby niečo iné získal. A keď sa vzdá všetkého, získa všetko, čo potrebuje pre tento i večný život. Hovorí sa tomu aj Božia pedagogika.

Ukázal nám to aj mesiac jún 2019. Dve mimoriadne dôležité udalosti vo farnosti spojili farníkov v spoločných modlitbách, v prípravných a pomocných prácach. Vysviacka nášho rodáka Mateja Reineru a rozlúčka so správcom našej farnosti Mgr. Ondrejom Švančarom. Obidve udalosti sa týkajú kňazstva.

Vzdať sa všetkého môže znieť pre mnohých hrôzostrašne. A to vtedy, keď tomu chceme rozumieť len prvoplánovo, povrchno. Podstatný a hlbší význam „vzdania sa“ znamená pochopiť, že nie my sme pánni svojich životov. Ako hovorí sv. Pavol: „Čo máš, čo si nedostal?“ (1Kor 4, 7)

V tomto zmysle stojíme v obidvoch prípadoch s bázňou pred odovzdanosťou novokňaza byť navždy kňazom a farárovou odovzdanosťou prijímať rozhodnutie o sebe a odísť do ďalšej farnosti.

Tak, ako to povedal Matúš Reiner, kazateľ na primičnej svätej omši v Markušovciach a novokňazov brat: „Kňaz je odpoveďou na volanie ľudí.“ Vďaka Bohu, že ľudia ešte „volajú k Bohu“ a modlia sa za kňazov. A tak Matej a Ondrej – musíte ísť...

Vďaka za Vaše svedectvo kňazstva.

MONIKA HODNICKÁ

šéfredaktorka

monika.hodnicka@gmail.com

ODCHÁDZANIE

Za farského administrátora ho vtedajší spišský diecézny biskup František Tondra ustanovil od 1. júla 2009.

Následne v septembri oslávil svoje 33 narodeniny. Jeho prvý deň v Markušovciach bol už 30. júna, kedy mu na svätej omši odovzdal správcovstvo Mons. Ján Duda.

Ondrej Švančara, odchádzajúci správca farnosti.

AKTUÁLNA TÉMA

Keď novovysvätenému kňazovi otec biskup odovzdá dekrét jeho prvej kapláanky, určite je veľmi zvedavý, kam povedú jeho prvé kroky. Vtedy vie, že takto to bude počas celého jeho kňazského života. Kratšie či dlhšie pobudnúť vo farnosti a opäť sa pobrať ďalej. No s pribúdajúcim vekom sa presuny môžu vnímať citlivejšie.

Mgr. Ondrej Švančara pôsobil predtým dva roky v obci Liesek, tri roky v Mútnom a ďalšie dva roky ako kaplán v Spišskej Novej Vsi. Rozhodnutie stať sa farárom raz muselo prísť, no napriek tomu ho to trochu prekvapilo. Ako sám hovorí: *„Najväčší rešpekt som mal pred ťarchou zodpovednosti. Kládol som si otázky, či a ako to zvládnem a či som už pripravený prevziať zodpovednosť za takú veľkú farnosť.“*

Počas rozhovoru

sa z jeho spomienok vynára prvá svätá omša, a to pohrebná. Prvá väčšia „zaťažkávajúca skúška“ bola preňho birmovka v roku 2012. *„Táto veľká udalosť mi ukázala, že sa to dá, že správcovstvo farnosti sa dá zvládnuť, ale kňaz to nedokáže sám, musí prizvať ľudí k spolupráci.“* A podľa neho sa ukázalo, že naša farnosť má ešte stále, vďaka Bohu, ochotných farníkov. „Je však dôležité počúvať názory a nápady iných. Kňaz nemôže všetko vedieť a nemôže len rozkazovať. Chcel som si nechať poradiť a hlavne som

chcel nadviazať na to dobré, čo začal môj predchodca.“

Potom začali aj ďalšie väčšie technické aktivity vo farnosti – výmena okien v markušovskom kostole, obnova strechy na kostole v Tepličke a na kostole v Markušovciach.

„Nebolo to až také ťažké, pretože sa našli ľudia, ktorí sa angažovali,“ dodáva Švančara. Postup-

Chcel som nadviazať na to dobré, čo začal môj predchodca.

ne sa oboznamoval s činnosťou rozličných spoločenstiev, ako aj hospodárskych a pastoračných rád. Aj keď tušil, že čas na zmenu príde, myslel si, že bude u nás pôsobiť ešte 2 – 3 roky. Byť v jednom okrese

12 rokov (dva roky v okresnom meste a desať v Markušovciach) kňaza do určitej miery poznačí. *„Spomienok je veľmi veľa a viem, že sa nebudú dať tak ľahko vymazať. Podobne ako aj kontakty s ľuďmi.“*

Je ešte skoro a čerstvo na bilancovanie, ale teší nás jeho hodnotenie našej farnosti, keď na otázku Aká sme farnosť? odpovedá: *„Ako všade – ľudia chcú i nechcú, milujú, a tiež sa nemajú radi. Ale – je tu veľká viera! Keby nebola, nebolo by ani jej ovocie. Tešte sa z toho, že máte vieru!“* Pri prosbe, aby nám dal

do ďalšieho obdobia slovo na cestu, hovorí bez rozmýšľania jasne a rozhodne: *„Všade, nielen v Markušovciach, môžu mať ľudia pochybnosti, najmä teraz kvôli rozličným kauzám, a to hlavne mladí. Ale treba sa zbaviť obáv, neistoty a strachu.“*

Ježiš povedal: Nebojte sa! To nehovorí človek, ale Boh. Ján Pavol II. to tiež prízvukoval: Nebojte sa! A nie sú to frázy. V kostole pred Eucharistiou nájdeme všetko – posilu a odpovede na všetky otázky. Niekedy možno skôr, inokedy neskôr, ale nakoniec zistíme, že všetko do seba zapadá. Boh nám vždy pomôže, ak je to pre nás dobré.“ V súvislosti s tým mu prichádza na um aj situácia, keď mu Mons. Duda odovzdával úrad a pri zábradlí na fare ho potľapkal po pleci a takisto povedal – Neboj sa!

Každý kňaz vie, že odchádzanie bude súčasťou celého jeho kňazského života. No napriek tomu sa na moment odchodu nedá emocionálne pripraviť. Desať rokov je dosť na to, aby zanechali stopy v myšlienkach, odkazoch, srdciach farníkov a takisto v štýle, akým „riadiť“ farnosť a pastoračne v nej pôsobil. No teraz už naňho čakajú ďalší... Prišiel čas prinášať Krista v ďalšej farnosti.

Ďakujeme za všetko a žehnáme Vám na cestu. Vykrôčte v mene Božom!

Monika Hodnická,
s vďačnosťou za vedenie redakčnej rady časopisu Pokoj a dobro

Tešte sa z toho, že máte vieru!

MEDZI BRATMI

Malý priestor za sakristiou môžeme nazvať privátnym pietnym miestom piatich bratov, ktorí bojovali v revolúcii. Túto päťicu nám teda uzatvára posledný z nich – Tibor Máriássy.

Narodil sa v septembri 1809 ako syn Jána Máriássyho a Zuzany Görgey, ktorí sú pochovaní v Chrasti nad Hornádom, kde prežili svoj život a hospodárili na tamojších majetkoch. Tibor sa (podobne ako jeho bratia) nikdy neoženil. Vybral si duchovnú cestu. Vyštudoval teológiu a od roku 1831 pôsobil ako kaplán v Batizovciach, pričom od 10. apríla 1835 bol rímskokatolíckym farárom v tamojšej farnosti. Po viac ako desaťročí pôsobenia vo farnosti ho z týchto služieb vytrhla až revolúcia. Tibor opustil batizovskú farnosť v roku 1848 a pridal sa k vojsku na strane Maďarov. Miestny kronikár konšpiruje dôvody odchodu Máriássyho k vojsku a uvádza, že tak zrejme urobil preto, lebo aj jeho matka Zuzana Görgey bola maďarského pôvodu, a tak si to jej syn pokladal za povinnosť.

Zatiaľ čo slovenskí národní predstavitelia vkladali nádeje do novej politickej situácie po marcových udalostiach v Pešti v roku 1848, a uvedomujúc si, že liberálne zákony neriešili národnostnú otázku v Uhorsku, chystali svoje Žiadosti slovenského národa, veľká časť šľachty sa pripojila k promaďarským myšlienkam zjednotenia Uhorska. Kým jedna strana – cisársky dvor – situáciu videla ako povstanie, pre druhú stranu – maďarská šľachta – to bol boj za nezávislosť.

Od januára do apríla v roku 1849 bojoval Tibor Máriássy v Arade, ktorý je aj neslávne známy popravou 13 maďarských generálov za účasť v revolúcii. Tibor medzi nimi nebol. Naopak, za túto bitku mu bola 25. júla udelená 3. trieda vojenského vyznamenania. Revolúcia bola potlačená, a tak sa vrátil na Spiš, kde bol členom Občianskeho združenia Spišskej župy. Nakoľko sa chcel vyhnúť potrestaniu za účasť na revolučnom hnutí, v tichosti sa utiahol do Markušoviec, kde sa usadil, ale kňazskú činnosť už pravdepodobne nevykonával.

Tibor Máriássy umrel 25. septembra 1882 v Košiciach a pochovaný je v Markušovciach. Náhrobný kameň prikrývajúci jeho ostatky je položený v zemi naľavo – vedľa pamätníka jeho brata Jána, pričom z druhej strany je pamätník ďalších dvoch bratov Eduarda a Júliusa. Obďaleč je pochovaný ďalší z bratov – Alexander. A teda tak, ako bok po boku so svojimi bratmi bojoval, i po smrti spočinul medzi bratmi.

Miroslava Lazníová, historička

ZDROJ ŽIVOTA

Ježiš prišiel na tento svet, aby obnovil ľudí, aby im priniesol nový život.

Sám to hovorí vo svojom poslanstve:

„Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie.“ (Jn 10, 10)

Nový život, ktorý nám priniesol Ježiš a ktorý zdokonaľuje a obnovuje človeka, je Božia milosť. Vlastnenie Božej milosti je najhlavnejším cieľom kresťana. Ňou nosíme Boha vo svojom srdci, skrze milosť sa stávame účastnými na Božej prirodzenosti. Keď máme milosť Božiu, žijeme životom Boha, lebo Božia milosť je Boží život v našej duši. Všetko, čo Kristus zanechal svojej Cirkvi, slúži buď na udelenie, ale hlavne na zachovanie a rozmnoženie Božej milosti – nadprirodzeného života v nás.

SVÄTÁ OMŠA

Najdokonalejší zo všetkých prostriedkov, ktoré Ježiš zanechal Cirkvi na rozmnožovanie a upevňovanie Božieho života v dušiach, je Sviatosť oltárna. Tajomstvo Eucharistie najúčinnšie napomáha rastu Božieho života v nás. Preto svätá omša, pri ktorej sa Sviatosť oltárna vyslužuje, je pre kresťanov ozajstným zdrojom života.

Obrady a modlitby svätej omše smerujú k tomuto hlavnému cieľu života viery. V úkone kajúcnosti sa usilujeme ľútosťou znovu získať život do duše. V bohoslužbe slova nás zasa Ježiš svojim evanjeliom povzbudzuje, aby sme si chránili Božiu milosť plnením prikázaní a zachovávaním jeho náuky. Inokedy zasa vyznieva zvestovanie blahozvesti, ako výzva konať pokánie za hriechy. Pokánie je jediná cesta, ktorou možno nadobudnúť Boží život.

V bohoslužbe obety núkame Bohu chlieb a víno a prosíme, aby z nich učinil chlieb života a duchovný nápoj. Pri premenení sa nám na oltári rodí opravdivý pokrm a nápoj pre nadprirodzený život – predrahé telo a krv Ježiša. Sväté prijímanie najdokonalejšie znázorňuje a aj spôsobuje vzrast života v našej duši.

JEŽIŠOVE SLOVÁ

Pre lepšie pochopenie, že eucharistická hostina je najdokonalejším prostriedkom rozmnožovania Božej milosti v nás, treba pripomenúť Kristove slová: „Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.“ (Jn 6, 48 – 51)

A ďalej Ježiš hovorí: „Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem

z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky.“ (Jn 6, 55 – 58)

**Pokánie je jediná cesta,
ktorou možno nadobudnúť
Boží život.**

OPRAVDIVÝ ŽIVOT

Tajomstvo Eucharistie je pre Cirkev opravdivým zdrojom života. Božia milosť sa Ježišovou obetou pre nás na oltári rodí a pri slávení svätej omše nám ju Ježiš aj rozdeľuje. Plný a opravdivý život v Cirkvi podľa evanjelia nie je možný bez Eucharistie, najmä bez častej účasti na svätom prijímaní.

Ten, kto pochopil, že veriť, žiť podľa evanjelia, milovať Krista, spasíť svoju dušu, znamená vlastniť, ochraňovať a rozmnožovať Boží život, pre toho sa svätá omša stane nenahraditeľnou súčasťou dňa. Účasť na svätej omši bude pre takého samozrejmosťou a sväté prijímanie každodennou požiadavkou viery.

Ondrej Švančara,
bývalý správca farnosti

DUCHOVNÉ CVIČENIA VO VRÍCKU

Ctitelia sv. Filomény, dcéry svetla, veriaci zo Spiša, Oravy či Považia sa rozhodli obnoviť svoju vieru na duchovných cvičeniach v Dome viery u milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok vo Vrícku.

Aj keď sa duchovné cvičenia konali ešte v Pôstnom období (22. – 24. marca 2019), s témou: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás“ (porov. Jn 13,34), nestrácajú na aktualnosti. Ba práve naopak, mali by sme sa nimi riadiť po celý svoj život. Vidol ich exercitátor HEDr. Ľuboslav Hromják, PhD. Zaujímavosťou bolo, že všetci siedmi účastníci z Tepličky sa duchovných cvičení zúčastnili prvýkrát.

Bol to požehnaný čas, v ktorom sme na chvíľu nechali bokom bežný hektický život a venovali sa Bohu. Počúvali sme Božie slovo, rozjímalí nad Svätým písmom i svojím životom. Učili sme sa byť ticho, počúvať jeden druhého, formovať sa a modliť, aby Pán požehnal naše úmysly, rodiny, Cirkve, Slovensko. Prednášajúci zdôraznil potrebu stíšenia sa a sústredenia len na Boha. Lebo ako povedal sv. Jakub: „Kto nevie udržať jazyk, jeho snaha je márna.“ Veľmi zrozumiteľne a citlivo nás prostredníctvom prednášok oboznamoval s Božím slovom a venoval sa rôznym témam: láska, odpustenie, odolávanie zlému duchu. Adresoval nám mnohé povzbudivé slová a podporil v snahe napredovať vo viere. V priebehu duchovných cvičení sme si mohli uctiť relikvie sv. Filomény, Jána Pavla II. a Márie Magdalény.

AKO MÁME MILOVAŤ

Ako zdôraznil duchovný otec Hromják, cieľom duchovných cvičení bolo nechať pôsobiť lásku v našom srdci. Boh prv miloval nás, až potom my jeho. Božia láska je odpoveďou na všetky otázky z Biblie, lebo Boh je láska. Láska nemiluje len tých, čo nám vyhovujú, z ktorých niečo máme. Boh taký nie je. U Boha nie je láska meraná tak, ako človek miluje Boha, lebo Boh miluje všetkých, aj tých, čo ho nenávidia, nemilujú, čo sú hriešni, takých, akí sú. U Boha je láska k človeku stála, nemenná.

Človek nie je schopný milovať tak ako Boh. Božia láska je schopná darovať nám kus zo svojej veľkosti a premieňať ľudskú lásku tak, aby sa priblížila k Božej láske. Máme byť horliví v láske k Bohu, modliť sa, aby sa Boh prejavil v našom živote tak, aby sme milovali svojich blízkych a aj ľudí, ktorí nás nemajú radi. Svätci robili veľké veci preto, že dovolili Bohu skr-

ze neho pôsobiť v nich láskou. A ako máme milovať Boha samého? Celým svojím srdcom, viac ako svojich najbližších, blízkych, viac ako svoje zdravie či majetok.

MÁME VŽDY ODPÚŠŤAŤ

Odpustenie je základný duchovný zákon. Máme sa naučiť odpúšťať, lebo sme nedokonalí. Na kríži splatili Ježiš dlh za každého z nás, získal nám odpustenie za naše hriechy, aby sme aj my odpustili svojim blízkym, ktorí nám ublížili, niekedy aj nechtiac. Odpustenie by malo nasledovať hneď po zranení, čím skôr, tým lepšie – aj keď to nie je ľahké. Máme vedieť vždy odpúšťať aj tým, ktorí nás nemajú radi a ubližujú nám, lebo nedosiahneme Božie odpustenie, ak my neodpustíme svojim blízkym. Medzi odpustením a zmierením je rozdiel. Na zmierenie musí byť vôľa z oboch strán. Trvá to dlhšie, treba na to

čas. Je dôležité, učiť sa odpustiť. Keď odpustíme, budeme mať vnútorný pokoj.

Náš prednášateľ spomenul aj svoju príhodu zo seminára. Vtedy sa ho vtedajší spišský biskup František Tondra spýtal: „Kedy máme odpúšťať?“ On asi trikrát opakoval definíciu odpúšťania. A vtedy mu otec biskup povedal: „Odpúšťať máme vždy!“ Nebuďme otrokmi hriechu, máme od-

púšťať seba a iným. Máme odpúšťať, milovať, prinášať lásku, radosť. Tieto znaky by mali byť viditeľné na našom správaní. Milujte sa navzájom, modlite sa, dodržiavajte pôst a dávajte almužnu. Tieto slová patrili medzi posledné, ktoré nám na prednáške adresoval kňaz Hromják.

Z kraja pod Malou Fatrou, Vrčcka, sme odchádzali duchovne obohatení s vedomím, že máme

na seba čo zlepšovať, aby sme napredovali vo viere a aby sa to prejavovalo v našom duchovnom i svetskom živote.

Vo Vrčcku pôsobí aj sestra Tabita, vlastným menom Katarína Mrovčáková, rodáčka z Lieskovian, s ktorou sme sa stretli. Bolo to milé ukončenie našich duchovných cvičení.

Text: Jozef Sendrej,

Foto: J. Sendrej a P. Karetka

KAPLNKA V SCHULERLOCHU

Z HISTÓRIE

Pomenovanie Panna Mária Karmelská je podľa pohoria Karmel v Izraeli. Hebrejské slovo karmel v preklade znamená záhrada, vinica, sad. Miesto zelene, krásy a života. Uctievanie Panny Márie Karmelskej má svoj pôvod u proroka Eliáša, ktorý žil v 9. storočí pred Kristom. Žil v ústraní v jednej z mnohých jaskýň. Z hory Karmel pozoroval z mora vychádzajúci obláčik ako predobraz Panny Márie.

Na základe tejto legendy svätý Berthold založil v roku 1156 rehoľu karmelitánov a usadili sa v jaskyni proroka Eliáša. V 13. storočí však boli častými mohamedánskymi útokmi donútení presídliť sa na rôzne miesta, a tak sa Rád bosých karmelitánov dostal a rozšíril do celej Európy. V Anglicku sa predstaveným kláštora karmelitánov stal sv. Šimon Stock. Podľa tradície sa mu 16. júla 1251 zjavila Panna Mária z Karmelu a darovala mu škapuliar na znak svojej ochrany a pomoci pre rehoľu, ktorej hrozil zánik. Preto sa Panna Mária Karmelská nazýva aj Škapuliarska. Po tomto zjavení založil Bratstvo sv. škapuliara, cez ktoré šíril úctu k Panne Márii Karmelskej po celom svete.

V malebnom zákutí lesa v lokalite Schulerloch neďaleko Spišskej Novej Vsi sa v korunách líp ukrýva malá drevená kaplnka. Je zasvätená Panne Márii Karmelskej (Škapuliarskej) a patrí do farnosti Spišská Nová Ves.

Toto malé pútnické miesto je známe viac-menej iba v regióne Spiša. Je to náš malý Karmel.

Tiché a pokojné miesto plné zelene je ako stvorené na „duchovnú turistiku“, relax či školské výlety do prírody. Duchovne oživa každoročne 16. júla na sviatok Panny Márie Karmelskej a najbližšiu nedeľu, kedy sa koná slávnostná odpustová svätá omša.

TRADÍCIA ŠKAPULIARA

Škapuliar symbolicky označuje rúcho. Je to kus látky, ktorý sa nosí na hrudi a pre nositeľa predstavuje znak prítomnosti Panny Márie a jej neustálu ochranu od hriechu, sprevádzanie životom a prípravu na večný život. Rúcho sa obradne odovzdáva pri odpustovej svätej omši veriacim, ktorí vstupujú do Bratstva sv. škapuliara a prijímajú všetky záväzky čnostného a duchovného života.

Tradícia obliekania do škapuliara sa cez stáročia zachovala až doteraz. Škapuliar prijímali mnohí svetskí

i cirkevní hodnostári. Oddaným ctiteľom svätého škapuliara bol svätý Ján Pavol II. Jeho cesta k svätosti a úcte k Panne Márii sa začala v Kláštore bosých karmelitánov vo Vadoviciach. Tam v ranej mladosti prijal svätý škapuliar, ktorý nosil do posledného výdychu svojho života. Mal ho aj vtedy, keď bol vážne zranený pri atentáte v roku 1981 a zo zranení sa zázračne vyliečil.

SPIŠSKÝ BISKUP JÁN VOJTAŠŠÁK O SCHULERLOCHU

Pútnické miesto v Schulerlochu vzniklo v prvej polovici 20. storočia. V knihe S výrazom lásky trvám, ktorú o živote biskupa Jána Vojtaššáka napísal cirkevný historik a kňaz Ľuboslav Hromják, je jeden z málo zná-

mých písomných údajov o histórii tohto pútnického miesta.

„Vojtaššák podporoval aj mariánske pútnické miesto v Schulerlochu v Spišskej Novej Vsi. V roku 1938 veriaci zo Spišskej Novej Vsi František Pšenička, ktorý sem denne chodieval, vyrezal drevenú sochu Panny Márie, ktorú v nedeľu okolo sviatku Panny Márie Karmelskej za sprievodu miestnych ľudí odniesli k prameňu na okraji lesa v Schulerlochu. Toto miesto priťahovalo veľa pútni-

**Aby sa Božie
milosrdenstvo rozšírilo
do každej časti nášho
života.**

kov, preto farár v Spišskej Novej Vsi opát František Rolný požiadaval biskupa o dovolenie postaviť väčšiu kaplnku, kde by sa mohla

slúžiť svätá omša. Po výstavbe kaplnky zasvätenej Panne Márii Karmelskej v roku 1947 sa v nedeľu po sviatku Škapuliarskej Panny Márie konala odpustová slávnosť, ktorú slávil biskup Vojtaššák. Toto miesto sa stalo cieľom každoročnej odpustovej slávnosti nielen pre domácych, ale aj pre veriacich zo širšieho okolia.“

Púť do Schulerlochu sa koná každoročne viac ako 70 rokov. Konala sa aj v časoch náboženskej neslobody, aj keď svetská vrchnosť náhradným programom Spišských trhov chcela odlákať pútnikov. Z okolitých obcí (Tepličky, Markušoviec, Novoveskej Huty, Spišskej Novej Vsi) v hojnom počte prichádzali pútnici v procesii so zástavami a obrazmi. Prichádzali so spevom pútnickej piesne, ktorú poznajú iba najstarší pamätníci:

PÚTNICKÁ PIESEŇ

K Márii, našej drahej Matičke, s dôverou prichádzame. Tisíce srdc teba, ó, Mária, chváliť ťa neprestane.

R:
Škapuliarska spanilá Kráľovná, tys' tá mocná patrónka Karmelská, my sa k tebe s poníženým srdcom s dôverou oddávame.

Tvoje rúcho, ktoré si nám dala, nosiť neprestaneme. Týmto znakom – svätým škapuliarom – diabla vždy premôžeme.

R: Škapuliarska...

Pros za nás, ó, najčistejšia Pan-na u synáčka Ježiša, by sme po pozemskom putovaní dostali sa do neba.

R: Škapuliarska...

V spomienkach ostáva každá púť. Z tej minuloročnej si mnohí pamätajú na povzbudivé slová celebranta svätej omše prof. F. Trstenského, ktorý vyjadril nadšenie nad miestom i účasťou pútnikov, ktorí keď kráčajú v procesii s krížom, svedčia o tom, že sú kresťania. Označil toto pútnické miesto za „malú Levoču“. Miesto pre duchovné i telesné pookriatie. Slovom povzbudenia vyzval pútnikov, aby si toto miesto chránili, navštevovali a zveľaďovali.

*Mária Koňaková, Teplička
Foto: Jozef Sendrej*

TU SOM

Týmito slovami odpovedajú kandidáti na kňazstvo biskupovi v deň svojej vysviacky. Zazneli aj 22. júna 2019 v Nitre, kde traja mladí muži – misionári zo Spoločnosti Božieho Slova – konsekračnou modlitbou a vkladáním rúk nitrianskeho biskupa Mons. Viliama Judáka prijali kňazské svätenie. Boli to: Juraj Begany (Senica), Patrik Páleník (Pezinok) a náš rodák – Matej Reiner.

„Teším sa.“ „Je to výnimočné“ „Tak skoro to už asi nezažijeme.“ Spontánne verbalizovali svoje pocity pútnici, ktorí túžili byť pri svojom rodákovi v takej dôležitej a neobyčajnej chvíli. Blízka rodina, vzdialenejší príbuzní, priatelia, farníci z Markušoviec i Tepličky si v sobotné ráno trochu privstali, aby sa včas dopravili objednaným autobusom či vlastným autom do Nitry, kde sa o 10.00 hod. začala slávnostná svätá omša.

Cesta trvala takmer štyri hodiny, no farníci ju zmysluplne využili na priateľské rozhovory a spoločnú modlitbu za Mateja.

Hneď po vystúpení z autobusu všetkých ova-

nula príjemná vôňa kvitnúcich líp a očarilo pokojné prostredie nitrianskej Kalvárie s výhľadom na mesto. Po krátkom občerstvení sa veriaci rozišli rôznymi smermi a hľadali si vhodné miesto v kostole či tieni košatých stromov, aby v pokoji prežívali nastávajúce tajomné chvíle.

Bohoslužby sa zúčastnilo mnoho kňazov i veriacich. Už od začiatku svätej omše bolo vo vzduchu cítiť slávnostnú atmosféru. Prvé a druhé čítanie prepočil žalm Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium. Vysviacke predchádzala kázeň otca biskupa, ktorá bola plná podnetných myšlienok.

Zdôraznil, že aj v prostredí Cirkvi sa častejšie skloňuje slovo líderstvo, no skôr, ako byť dobrým lídrom, je pre kňaza výzvou byť dobrým pastierom podľa slov evanjelia. Aj slovami sv. Pavla otec biskup spresnil poslanie dobrého pastiera – „byť služobníkom Ježiša Krista medzi pohanmi a konať posvätnú službu Božiemu evanjeliu, aby sa pohanovia stali príjemnou obetou posvätenou v Duchu Svätom.“

Ježiš Kristus posielal apoštolov po svojom zmŕtvychvstaní hlásať evanjelium do celého sveta. A hoci sa dnes misijné poslanie, a tým šírenie evanjeliovej zvesti, uskutočňuje ľahšie (masmédiá, dopravné prostriedky) ako v minulosti, ostalo by bez účinku, ak by chýbala hnacia sila Ducha Svätého a absentovala by ochota človeka s ním spolupracovať. Otec biskup tiež zdôraznil, že: „Prvoradou úlohou Cirkvi je prinášať Božiu lásku a spásu ľuďom.“

Ordinanti v tento deň hovoria Bohu ADSUM (tu som), ponúkajú seba a stávajú sa Božími služobníkmi. Povedať Bohu svoje „áno“ v dnešných časoch nie je ľahké a už vôbec nie populárne. Je to veľký čin, preto si vyžaduje odvahu, vernosť hodnotám a zakorenenie vo svete Božej lásky. Kandidáti na kňazstvo mu odovzdávajú všetko a sľubujú poslušnosť v časoch, keď je jednou z najdôležitejších hodnôt sloboda. „Človek však

často nevidí rozdiel medzi slobodou a svojvôľou,“ rezonuje v ušiach veriacich zahĺbených do kázne.

Zasvätený muž vzbudzuje nedôveru vo svete zameranom na konzum a túžbu po zisku. Cesta kňazstva nie je ľahká, no je veľmi potrebná. Boh vyjadruje vysviackou dôveru, týmto mladým ľuďom, a to nás všetkých naplnia bázňou a vďačnosťou. V závere vyzval všetkých veriacich k spolupráci na misijnom poslaní Cirkvi, pretože každý z nás môže byť na ňom účastný modlitbou, jednotou a láskou.

Najsilnejším momentom dňa bolo vysvätenie troch mladých mužov za kňazov, po ktorom sa aktívne zapojili do slávenia liturgie prvýkrát z novej pozície.

Človek vo významných dňoch cíti potrebu ďakovať. Aj novokňazi spoločne poďakovali v prvom rade Bohu, za dar kňazstva, svojim predstaveným a kňazom za duchovné vedenie a milujúcim rodičom, ktorí im vytvorili podnetné zázemie a vybudovali dom na „skale“. Vďaka patrila aj všetkým veriacim, ktorí sa na svätej omši zúčastnili, pretože len tak sa vytvorilo spoločenstvo, ktoré je základom Cirkvi.

„Ďakujem, že ste prišli a že ste tu dnes boli so mnou,“ zneli Matejove slová pri rozlúčke predtým, ako udelil pútnikom svoje novokňazské požehnanie na šťastný návrat domov.

Barbora Klučárová

Fotky na str. 10-13 archív M. Reiner

**Povedať Bohu svoje „áno“
si vyžaduje odvahu, vernosť
hodnotám a zakorenenie
vo svete Božej lásky.**

MATEJ REINER VYSVIACKA A PRIMÍCIE

PÁNOVA VINICA

Od roku 1918 do roku 2019 bolo vysvätených 20 kňazov, ktorí pochádzali z farnosti Markušovce.

*„Pán zastavil sa na brehu,
hľadal ľudí, ochotných ísť za ním
a loviť srdcia slov Božích pravdou.
Ó, Pane, aj na mňa si sa pozrel,
tvoje ústa vyriekli moje meno.
Svoju loďku zanechal som na brehu,
spolu s tebou nový chcem začať lov.“*

Tieto alebo podobné slová si vypočul aj náš rodák Matej Reiner, keď sa v roku 2011 rozhodol ísť do rehole a pripravovať sa na kňazstvo. Spomínam si, ako pri primičnej svätej omši svojho brata Matúša Matej oznámil, že odchádza k ver-
bistom.

Ježiš povedal učeníkom: „Žatva je síce veľká, ale robotníkov je málo, prosťe teda Pána žatvy, aby poslal robotníkov do žatvy.“ (Mt 9, 37-38)

V našej farnosti počulo toto Ježišovo volanie za 101 rokov 22 mladých mužov. Nielen počulo, ale aj poslúchlo a išlo za Ježišom. Od roku 1918, keď bol vysvätený za kňaza pán prof. ThDr. Štefan Faith, bolo za kňazov vysvätených 20 mladých mužov a dvaja boli bohoslovci – Michal Mikolaj (zomrel v roku 1923 v 4. ročníku štúdia) a Jonáš Pačnár (zomrel pred nástupom do seminára v roku 1960).

ZOZNAM KŇAZOV A ROK VYSVIACKY

1918	prof. ThDr. Štefan Faith
1946	Pavol Dobranský
	Mons. Michal Klučár
1950	Michal Pačnár
1955	František Hamráček
	František Jasečko
1965	Jozef Mrovčák
1970	Stanislav Baldovský
1974	Vladimír Fajkus
1975	Viliam Komár
1983	Ján Čuchran
1992	Matej Peter Ovčiarik OFM
1996	Peter Lovas
1997	Peter Hamráček
2004	Cyrl Hamrák
2006	Róbert Gurčík
	Ján Rimbala
2011	Matúš Reiner
2014	Jozef Súkeník OFM Conv.
2019	Matej Reiner SVD

K mesiacu jún 2019 zomreli 6 kňazi a 2 bohoslovci, 2 kňazi zanechali pastoráciu a 12 kňazi sú v službe. Sme jednou z mála farností na Slovensku, kde je taká úroda kňazov.

Boh volá aj dnes. Modlime sa, aby naša mládež v dnešnom hlučnom svete počula Boží hlas, poslúchla ho a išla za Ježišom. Prosme Pána žatvy, aby aj naďalej z našej farnosti volal robotníkov do svojej vinice.

Beáta Ovčiariková, Markušovce

MAMKA ZABUDLA

V súčasnosti je moderné retro – oblečenie, nábytky, reklamy, hudobné klipy... I my radi spomíname na obdobie minulých rokov. Aké to bolo, akí sme boli. Dokonca i obchodné reťazce zareagovali na tento trend a vydávajú retro-edície obalov na výrobky či potraviny. Čo keby sme aj my rodičia začali byť trochu retro?

Pedagógovia si od detí často vypočujú: „Mamka mi zabudla zbalit desiatu.“ Ak nemajú učebnicu, zošit, peračník: „Mamka mi zabudla nachystať.“ Viete si predstaviť, že by sme v našich školských „retro časoch“ čosi obdobné povedali učiteľovi? Nuž, kde je chyba?

Deti presúvajú kompetenciu na rodiča, lebo Rodič by v dnešnej dobe najradšej za dieťa aj dýchal. Spomeňme si, ako nás do školy pripravovali rodičia a či nám to bolo na škodu. Keby som mala byť osobná, moji rodičia chodievali do práce na šiestu hodinu ráno. Do škôlky ma odprevádzal starší brat. Neskôr brat nastúpil na strednú školu a do školy som chodievala pešo sama, sama som si pripravila desiatu. Po vyučovaní som šla sama domov. Kým prišli rodičia z práce, stihla som si vymeniť učebnice, napísať úlohy (s výnimkou prvého ročníka) a hybaj von – behať s rovesníkmi. Krásne retro detstvo zodpovednej slobody.

Dnes asi deťom málo dôverujeme, alebo ich málo povzbudzujeme, zvyknú si na náš servis a stávajú sa z nich nezodpovední, prepáčte – rozmazaní – žiaci, dorastenci, mladí, neskôr dospelí ľudia.

Dá sa to pochopiť, máme obavy a je pre nás praktickejšie odviezť deti do škôl autami, ale prípravu úloh, učebníc či desiatej by mohli zvládnuť jednoznačne sami. Samozrejme, najprv pod naším dozorom a vedením. Tak ako keď sa učili chodiť, držali sa prstekom za naše ruky, neskôr sa pustili a kráčali. Podobne by to malo byť v každej oblasti. U našich rodičov to šlo prirodzene.

Tým, že všetko urobíme za deti, ubližujeme im i sebe. Myslíme si, že to spravíme za deti rýchlejšie, čo je pravda, ale časom sami seba oberáme o čas, pretože sme ich nenaučili samostatne pracovať. Strata času na začiatku vedenia detí k samostatnosti sa postupne vráti a znásobí sa voľným časom, pretože deti budú participovať

okrem školských úloh i pri domácich prácach, rovnako i v iných oblastiach. Postupne krok po kroku im môžeme pomáhať kráčať životom bezpečne, zodpovedne. Nevadí, ak niekedy nejakú vec zabudnú, naučia sa na vlastných chybách. Systematickou, pravidelnou prípravou sa zabúdanie odstráni. Veď niekedy zabúdame i my dospelí. Nezabudli sme aj na naše retro detstvo?

Adriana Lazorová

Foto: Peter Lazor

NETRADIČNÁ DOVOLENKA

Kto by netúžil zažiť v lete poriadnu dovolenku niekde pri mori v teplej krajine, najlepšie all inclusive, aby mohol dva týždne preležať na pláži? Len tak po hektických dňoch v práci oddychovať a ani sa nepohnúť... Alebo čo tak vycestovať do nejakej vzdialenej krajiny a zažiť všetko úžasné, čo neznáme miesto ponúka. Možnosť, ako minúť ťažko zarobené peniaze, je dnes veľa.

Typický sen priemerného prepracovaného človeka je vyhrať veľa peňazí a žiť na pláži v tropickej krajine, popíjajúc margaritu, alebo bývať v päťhviezdičkovom rezorte, kde je o neho dobre postarané.

Predstavte si však, že sa tento sen stane na pár rokov každodennou realitou. Na vlastnej koži by ste zistili, že to nie je odpoveď na žiadne problémy. Viete, čo by sa stalo? Zvykli by ste si. Začalo by vás to nudiť. Neustále horúce počasie by vám šlo na nervy. Personál v hoteli so svojou nacvičenou úslužnosťou by bol za chvíľku otravný. Výhľad z okna by sa už nezdal taký úžasný a z kúpania v mori by sa stala rutina. Začali by ste opäť snívať o jednoduchej opekačke, slovenskom lese alebo obyčajnej daždivej sobote doma.

KEĎ SA DOVOLENKY „PREJEME“

Ak je luxusná dovolenka krátka, zdá sa život, ktorý ponúka, úžasnejší než je v skutočnosti. Stalo sa vám už niekedy, že ste sa vrátili z podobnej dovolenky do reality a cítili ste sa mizerne? Cítili ste už smútok za sladkým ničnerobením, keď vás po nej čakala nakopená hora povinností v práci aj doma? Človek pod slnečníkom pekne zlenivie, doslova si prestane vážiť to, čo má – bežný život.

TROCHU INAK

Ale čo tak zažiť dovolenku trochu inak? Netradične, bez oddychu, prácou či vzdelávaním? Možno nie veľmi lákavá predstava. A predsa vás môže takáto dovolenka poriadne obohatiť. Napríklad ak investujete svoje peniaze do kurzu a naučíte sa niečo, čo ste už dávno chceli vedieť, ale nenašli ste si na to nikdy čas. Po takejto dovolenke sa domov vrátite plní energie, s novými poznatkami, zručnosťami.

PONÚKAM VÁM PÁR TIPOV, KTORÉ MA OSLOVILI:

Letný gospelový festival ZA JAZEROM Šuňava, 14. – 16. 6. 2019

Oddych v Božej spoločnosti. Aj tak by sa dal nazvať tento víkend na lúke pod Tatrami. Je to príležitosť pre rodiny zbaviť sa každodenných starostí pri dobrej hudbe v spoločenstve dobrých ľudí. Okrem hudby si vypočujete hodnotné prednášky, ktoré nesú spoločný názov Rýchlokurz prežitia v manželstve. V stane s tvorivými dielňami, v skautskom mestečku či raftingom na jazere sa zabavia aj deti. Načerpáte nové sily do ďalších dní. Vstupné je dobrovoľné.

Dom a záhrada v duchu permakultúry Hrušov, 21. – 23. 6. 2019

Víkendový kurz je zameraný na oboznámenie sa so základnými „pravidlami“ permakultúrneho dizajnu pre malé a stredne veľké záhrady. Kurz je určený hlavne pre tých, ktorí sa tešia na tvorbu svojej vlastnej záhradky, hľadajú inšpiráciu a správne postupy pri pestovaní vlastnej zeleniny, bylínok, kvetín i ovocia. Nájdete tu aj informácie o chove drobných zvierat, podpore pomocníkov z divej prírody (hmyz, vtáky, motýle, včely), tvorbe architektonických a technických prvkov v exteriéri (chodníky, vyvýšené záhony, vodné prvky, hospodárske stavby a stavby pre oddych) aj interiéri (šetrenie a uskladňovanie vody, využívanie dažďovej vody a jej recyklácia, ekologická architektúra a pod.). Gro tvoria praktické informácie o pestovaní a budovaní prírodných záhrad.

Ekotábor na Ekofarme Odorica, 27. 7. – 4. 8. 2019

Jedinečná príležitosť utiahnuť sa z každodenného ruchu do prírody a stráviť čas užitočne,

prácou a učením sa nových vecí. Navyše je to lokálny tábor, ktorý vás stojí len pomoc na farme. Môžete tu nerušene pozorovať letnú hviezdnu oblohu, vyrobiť si rodinný kalendár z dreva, indiánske čelenky a náhrdelníky, tráviť čas maľovaním, výrobou veľkonočných vajčiek, naučiť sa vyrábať syrové korbáčiky či zmrzlinu. Zaujímavé sú tiež debaty na témy zdravá strava, domácnosť bez chémie, zdravie v našich rukách, naše tradície. Netradičnou je možnosť ubytovania v stodole, pečenie chleba, pizze či koláčov v klasickej peci na dvore. Je možné prísť len v niektoré dni alebo časti dní.

Navštíviť „chudobnejšiu“ krajinu

Možnosťou je aj vycestovať do cudzej zeme. Ale čo tak nevybrať si obľúbené destinácie, ale ísť do chudobnejšej krajiny a vidieť na chvíľu skromný život miestnych obyvateľov? V porovnaní s nimi sa nám náš život bude zdať zrazu úžasný. Vrátime sa domov vďační za to, čo máme, za krajinu, v ktorej žijeme. Po návrate z horúcej krajiny za naše premenlivé počasie. Možno aj vďační za náš hmyz v porovnaní s jedovatými hadmi a pavúkmi iných krajín. A možno si začneme viac vážiť život, ktorý žijeme. Možné je aj to, že by sme sa mohli po takej dovolenke na vlastné povinnosti priam tešiť. Smútok a depresia z vlastného života by sa nedostavili. Ak by sme mali možnosť zažiť na vlastnej koži, čo je to ozajstná chudoba, zdal by sa nám náš bežný život priam luxusný – a každý deň v našom živote o to krajší a cennejší.

*Veronika Šebestová
Lieskovany*

Zdroje: <https://zajazerom.sk/festival-2019/> • <http://skola.permakultura.sk/kurzyl/dom-a-zahrada-v-duchu-permakultury/> • <http://www.odorica.sk/ekotabor-2019/>

ZREKONŠTRUOVANÉ BRÁNY A SCHODY PRI MARKUŠOVSKOM KOSTOLE

Foto: Michal Lazor ml.

RADIKÁLNOŠŤ

Za Ježišom ktosi príbehol. Zrejme bol mladý a dobre oblečený. Prišiel s jednou jednoduchou otázkou: „Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som obsiahol večný život?“ Nepochyboval, že Ježiš je viac ako človek. Mal jasný cieľ a víziu. Išiel rovno k veci. Pán sa ho opýtal na prikázania. Odpoveď bola kladná – mal pred sebou spravodlivého muža, ktorý bol verný Desatoru. Pozrel sa na neho s láskou. „Jedno ti ešte chýba. Choď, predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“

SKLAMANIE

Asi čakal niečo iné, čosi viac... No nestalo sa. Odišiel smutný (Porov. Mk 10,17 – 22). Ježiš bol náročný. Vyžadoval radikálnosť výmenou za večnosť. Tieto jeho slová sú dôležité (a to aj dnes), veď udávajú cestu do neba. Ale čo ty? Si mladý. Možno máš v „prasiatku“ schovaných pár eur z poslednej brigády, alebo ešte z narodenín od starej mamy.

DELIŤ SA

Bývanie, jedlo, veci, všetko máte doma spoločné. Môžeš to začať rozdávať, dávať iným, čo máš, čo je tvoje, takto to predsa myslel aj Ježiš. No zrejme by to nebolo najmúdrejšie. Predstav si otca rodiny, ktorý by sa rozhodol pre takúto radikálnosť. Asi by sa jeho rodina neskôr pripojila k chudobným, ktorých podporoval. Tak teda, aký prínos môžu

mať pre teba tieto Ježišove slová? Skús sa na chvíľu zamyslieť. Aké dary si dostal do vienkia? V čom vynikáš? Dobre, možno perfektne hráš na trúbku, alebo maľuješ hlboké obrazy ako Edvard Munch (namaľoval Výkrik), ale čo ešte?

ROZDÁVAŤ DARY

Aké dary si dostal do vienkia?

Aké dary boli dané tvoju srdcu? Áno, myslím tým tvoju schopnosť nájsť vždy správne slová povzbudenía, ochotu počúvať starosti iných, bezproblémové vytváranie priateľstiev aj s tými na okraji partie a podobne. To je bohatstvo, ktorým my, mladí, disponujeme.

Slová nášho Pána znejú jasne: „Choď, predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným...“ Kto je chudobný? Je to tvoja utrápená kamarátka, ktorá hľadá ucho, ktorému sa môže vyzroprávať. Je to tvoj spolužiak, ktorý nerozumie fyzike, zatiaľ čo ty v nej exceluješ. Sú to tvoji starkí, ktorí možno nevládku robiť v záhrade ako kedysi a ty im ponúkneš svoje zdravé ruky. Je ním tvoj nový sused, ktorý tu ešte nikoho nepozná a potrebuje „partáka“. To je cesta, ktorou môžeme žiť túto Ježišovú radikálnosť.

Dávať svoje dary a schopnosti na všeobecné dobro. Nechcem tým povedať, že nie je správne hmotne podporovať iných a dávať zo svojho, no nie vždy si to môžeme dovoliť. Teda nemaj strach vyjsť „s kožou na trh“ a so svojimi danosťami k iným. Pamätaj, tam hore na nás čaká večnosť.

Mária Reinerová ml.

Behaviorálni terapeuti pokladajú za základ charakteru človeka učenie. Podľa nich sa rovnakým spôsobom učíme dobrým i zlým návykom, normálnemu i abnormálnemu správaniu, a tak sa postupne vyvíjame z dieťaťa na dospelého jedinca. Vety, ktorými často ospravedlňujeme svoje správanie (napríklad, keď hovoríme o človeku známom svojimi uštipačnými komentármi: „On je jednoducho taký, musíš ho tak brať.“) v behaviorálnej terapii nepochodia. Pokladá ich totiž iba za výhovorky nezrelej osobnosti, ktorá nemá vôľu adaptovať sa na svoje okolie a správať sa tak, aby neublížovala sebe a iným.

JADRO BEHAVIORÁLNEJ TERAPIE

V praxi pracuje behaviorálna terapia s technikami, ktoré nám pomáhajú dvojakým spôsobom – na jednej strane stojí snaha naučiť sa novému správaniu, na druhej strane snaha odučiť sa nevhodnému správaniu. V ideálnom prípade ide o kombináciu týchto prístupov, kedy zlozvyk nahradzame pozitívnym zvykom.

Na behaviorálneho terapeuta sa môžete obrátiť, ak chcete odstrániť zlozvyky, ktoré vám komplikujú život so sebou

BEHAVIORÁLNA TERAPIA

Slovo behaviorálna pochádza z anglického behavior, čo znamená správanie. Tento smer sa odkláňa od klasického hĺbania, nenájdete v ňom snahu dlhodobo sledovať sny, spomienky na rané detstvo či komplikovane interpretovať medziludské vzťahy. Je vhodný pre praktických ľudí, ktorí túžia po rýchlom riešení a majú silnú vôľu zmeniť sa a zapracovať na sebe.

samým, ale aj s inými ľuďmi (napríklad vzťahovosť), alebo ak chcete zlepšiť komunikačné zručnosti a aktívne počúvanie, zvládať stres, naučiť sa relaxovať a efektívne zvládať svoje problémy alebo pracovné úlohy. Preklenutie medzi myšlienkami a činmi spája tzv. kognitívno-behaviorálna terapia (KBT).

Najčastejšie je využívaná pri snahe o odstránenie fóbií, teda strachu z konkrétneho podnetu, a to najmä vtedy, ak tento strach narúša každodenné aktivity človeka. Patrí sem napríklad strach z výšky, výťahov, otvorených priestranstiev, ale i v súčasnosti veľmi rozšírená sociálna fobia. Poradí si však aj s menej častými fóbiami, ako je napríklad strach z cintorínov alebo strach z gombíkov. KBT je rovnako vhodná aj u klientov s obsedantno-kompulzívnymi poruchami, kedy ich úzkostné myšlienky „núti“ vykonávať určité činnosti (napríklad niekoľkonásobné kontrolovanie dverí, uzáverov plynu alebo chorobne časté umývanie rúk, neprirodené rituály v správaní, ako je snaha stúpiť iba na každú druhú dlaždicu a podobne).

METÓDY BEHAVIORÁLNEJ TERAPIE

Najskôr terapeut otázkami odhaľuje okolnosti, kedy sa správanie, ktoré chceme zmeniť, objavuje. Keď sú objasnené všetky okolnosti, ihneď začína nácvik nových zručností. Tento druh terapie má mnoho praktických techník, preto spomenieme iba tie najvýraznejšie:

- Hranie rolí a výmena rolí – terapeut a klient hrajú ako herci situácie z bežného života. Táto metóda je vhodná pri nácviku vhodnej komunikácie, kedy sa učí klient počúvať, neposudzovať unáhle, neskákať do reči alebo nedomýšľať si. Výmena rolí vyžaduje od klienta vžiť sa do kože človeka, s ktorým má konflikt a chvíľu si predstavovať, čo asi cíti.

- Systematická desenzitizácia – môžeme ju nazvať aj postupným znečlivením a je prospešná najmä u ľudí prežívajúcich úzkosť. Základom je vytvorenie rebríčka situácií od najmenej stresujúcich po najkatastrofickejšie podoby určitého strachu alebo úzkosti (napríklad z rozprávania pred cudzími ľuďmi spojeného so strachom zo strápania sa), pričom najskôr si ich iba predstavujeme a časom i prežívame v praxi. Všetko však prebieha v relaxovanom stave, ktorý pomáha navodiť terapeut.
- Flooding – metóda zaplavenia, prebieha ako vystavenie sa podnetu, ktorého sa najviac bojíme, a stavia na tom, že úzkosť môže stúpať iba po určitú hranicu a následne nutne klesá. Na základe tejto techniky vznikajú napríklad miestnosti, kde je úplná tma a ticho, v ktorých môže človek stráviť niekoľko dní a pracovať tak so strachom z existenciálnej opustenia, smrti alebo straty kontaktu s ostatnými ľuďmi. Podobným prípadom je práca so strachom z výšok, výťahov, hadov či pavúkov, kedy sa dostane klient priamo do situácie, ktorej sa snaží vyhnúť, a má možnosť zistiť, že reálne nebezpečenstvo je menšie ako to, ktoré si predstavuje.
- Zmena návykov – v rámci tejto metódy nahradzujeme zlovyky pozitívnymi zvykmi.
- Odmena a trest – tieto základné metódy sociálneho učenia sa využívajú najmä pri práci s detskými klientmi a ich rodinou, kedy pozitívne správanie autorita (teda rodič) odmeňuje a nevhodné správanie trestá (obmedzením privilégii ako je počítač, sladkosti a podobne, nikdy nie fyzickým trestom). Ak je táto technika dôsledne dodržiavaná, môže pomôcť pri poruchách správania detí vytvorením hraníc toho, čo je a čo nie je prijateľné.

*Zuzana Klučárová
psychologička*

PRVÉ SVÄTÉ PRIJÍMANIE VO FARNOSTI MARKUŠOVCE

V našej farnosti prijatie Krista po prvý raz býva vždy veľkou slávnosťou. Tešia sa nielen prvoprijímajúce deti a ich rodičia, ale i ostatní veriaci z farnosti. Ani tento rok nebol výnimkou. Hoci prvé sväté prijímanie prijalo len sedem detí, slávnosť bola nádherná, o čom svedčia i vyjadrenia niektorých z nich.

Laurika Gerdová svoje pocity vyjadrila slovami vďaky a prosby: „Ďakujem Pánu Bohu, že nám doprial nádherné počasie. Taktiež ďakujem, že v tento, pre mňa veľmi výnimočný deň, kedy som prijala do svojho srdiečka Pána Ježiša, bola pri mne celá moja veľká rodina. Prosím Ježiška, aby pri mne vždy stál a dával na mňa a mojich blízkych pozor, nech sa stanem dobrým človekom a nezarmucujem svojich rodičov. Ďakujem ti, Pane Ježišu, za prijatie, za krásnu oslavu, za zdravie mojich rodičov a za to, že mi dali život.“

Svoje postrehy nám prezradila i **Natálka Adamcová**: „Prvé sväté prijímanie bolo 2. júna. Celý rok sme sa na náboženstve pripravovali, nielen na prvé sväté prijímanie, ale aj na svätú spoveď. Posedný mesiac sme nacvičovali slávnosť s pánom farárom. Veľmi som sa tešila, že Pán Ježiš príde do môjho srdca. Prijatie Eucharistie bolo najúžasnejším pocitom v mojom živote. Mala som veľkú radosť. Moje srdce je teraz krajšie ako moje krásne šaty. Ďakujem ti, Pane Ježišu, že si bol a budeš mojim hosťom.“

O tom, že všetky deti túto výnimočnú chvíľu prežívajú veľmi intenzívne, svedčí i vyjadrenie **Sárky Palkovičovej**: „Je príjemné prijať Ježiša priamo do svojho srdca. Keď som vyspovedaná, odľahne mi. Je to po prvýkrát tak príjemné, ba

aj po druhý, tretí... Keď som vyšla zo spovednice, celý kostol bol prázdny, bola som tam iba ja a Pán Ježiš. Neskôr mi dievčatá vysvetlili, že som rozprávala hriechy veľmi nahlas. Nevadí. Pri svätej omši som sa tiež dvakrát pomýľla. Aj dievčatám a chlapcom som povedala, že si nemusia chyby všímať, to nie je podstatné. Podstatný je Pán Ježiš a to, že ho môžeme prijať. Z celého slávnostného dňa mám dobrý pocit.“

Významná pedagogička Mária Montessori v jednom zo svojich pravidiel uviedla, že u dieťaťa sa máme sústrediť na rozvoj dobrého. Vďaka tomu v ňom pre to zlé nezostane žiadne miesto. Taktó vstępujú vieru a poznávanie Boha odmalička deťom rodičia. Pani **Zuzana Adamcová** nie je výnimkou a poskytla nám pekné vyznanie: „Počas cesty na svätú omšu, pri pohľade na Natáľkine biele čipkované šaty, som si spomenula na to, ako sme ju v bielej čipkovej perinke priniesli do kostola a dakovali Bohu za uzlíček našej zhmotnenej lásky. Teraz sa teším, že Natálka počas svätých omší môže mať plnú účasť na nekoenej Láске a oteraz už sama môže prichádzať a čerpať z jej pokladov.“

Ďakujeme všetkým, ktorí neodmietli výzvu a poskytli nám pekné, plnohodnotné a osobné výpovede pre čitateľov časopisu Pokoj a dobro.

Adriana Lazorová

Foto: Pavol Zmuda

PRVOPRIJÍMAJÚCE DETI

LIESKOVANY

Foto: Damián Želichovský

MARKUŠOVCE

Foto: Pavol Zmuda

TEPLIČKA

Foto: Ľudmila Hamráková

LEN JEDNA, NIKTO INÝ

Pápež František ustanovil nový sviatok, novú liturgickú oslavu B – Spomienku Preblahoslavenej Panny Márie, Matky Cirkvi. Táto starodávna pobožnosť k Panne Márii sa bude oslavovať každoročne v pondelok po Turíciach (v turíčný pondelok). Dekrét bol podpísaný 11. februára 2018 na sviatok Panny Márie Lurdskej: „Podporujte rast materinského zmyslu Cirkvi v kňazoch, zasvätených osobách a veriaciach, ako aj vzrast skutočnej mariánskej zbožnosti.“

Hoci liturgická slávnosť Panny Márie ako Matky Cirkvi už existuje od roku 1975, jej jednotné slávenie zatiaľ zakotvené nebolo. Vatikán poslal aj liturgické omšové texty v latinčine a liturgiu hodín. (Zdroj : <https://www.lumen.sk/aktualita/spomienka-na-pannu-mariu-ako-matku-cirkvi.html>)

Máj evokuje rozkvitnuté stromy, orgován, púpavy a margarétky na zelenej lúke, štebotavé vrabce, bzučiacie včely, žblnkajúci potôčik, žiarivce lúče slnka. Hoci tohoročný máj tomuto obrazu vôbec nezodpovedal, lebo bol upršaný a chladný, jeden znak ostal nemenný. Bol mesiacom spomienky na matky, mesiacom lásky k našej nebeskej Matke.

Boh určil vo svojom diele vykúpenia Preblahoslavenú Pannu Máriu za matku Vykupiteľa.

To bolo jej najvyššie poslanie. No s materstvom však súvisí telesné, duševné a duchovné prepojenie s dieťaťom, Ježišom, z ktorého vyplývajú všetky ostatné jej milosti.

„Mária je skutočne Božia Matka, pretože je Matkou večného Božieho Syna, ktorý sa stal človekom a sám je Boh“ (KKC 509). „Cirkev uznáva, že Mária je skutočne Bohorodička“ [KKC 495]. Túto dogmu vyhlásil Efezský koncil r. 325 (DS 251).

Mariánskej otázke sa venovala osobitná pozornosť na II. vatikánskom koncile, ktorý po dlhých diskusiách zaradil svoje mariologické výroky do Konštitúcie o Cirkvi Lumen gentium, a to ako ôsmu kapitolu s názvom Mária v tajomstve Krista a Cirkvi. Začlenenie Panny Márie do spoločenstva Cirkvi zvyšuje tak jej všeobecný význam. Úcta k Panne Márii, k Matke Ježišovej, patrí k samej podstate kresťanského ľudu a má svoj najhlbší dôvod v nevyspytateľnej a slobodnej Božej vôli. Vo Svätom písme je

prvým dokladom mariánskej úcty anjelské pozdravenie: „Zdravas, milostiplná, Pán s tebou“ (Lk 1, 28); ďalej chválospev Alžbety, naplnenej Svätým Duchom: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života“ (Lk 1, 42); prorocké slová samotnej Božej Matky: „Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia...“ (Lk 1, 48); blahorečenie ženy z ľudu: „Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsia, ktoré si požíval“ (Lk 11, 27). Vo Svätom písme teda

nachádzame zárodok pozitívneho postoja k Ježišovej matke a to je aj začiatok Mariánskej úcty. Najstaršou modlitbu k Panne Márii, ktorú poznáme a ktorá ju uznáva za svätú, milosrdnú

a schopnú pomáhať a oslobodzovať, je modlitba z 2. – 3. storočia z čias prenasledovania Pod tvoju ochranu.

Pod vplyvom kristocentrickej teológie a biblického hnutia, mariánska úcta, očistená od jednostrannosti, je v súčasnosti zaradovaná čoraz viac do celkového života Cirkvi. Nikto netrpel s Ježišom tak ako Panna Mária, a preto nikto nie je s Ježišom oslávený tak ako ona. Najväčší rozkvet dosiahla mariánska úcta v stredoveku. Prvopočiatky májovej mariánskej pobožnosti zaviedli kamiliáni (Služobníci chorých, rehoľa, Rím) modlitbou Loretánskych litánií, v ktorých sú opísané jej čnosti, symboly lásky a prosby k Panne Márii.

Ak chceš poznať Boha, čítaj Máriu, pozri sa do nej ako do zrkadla a obdivuj ju ako obraz. Uvažovanie o jej živote môže človeku dať nové podnety pre hľadanie zmyslu vlastného života a pomáha „vzrastať v Božej milosti“.

Renáta Regecová,

Markušovce

Zdroj: PaedDr. František Dancák; http://www.zoe.sk/pub/doc/theologos/t_kto_je_panna_maria.pdf

Úcta k Panne Márii,
patrí k samej podstate
kresťanského ľudu.

BEH NA LEVOČSKÚ HORU

Dňa 11. mája sa konalo športovo-duchovné podujatie Beh na Levočskú horu.

V príjemnom počasí sme vyštartovali z Tepličky a pokračovali cez Markušovce a Lieskovany až na Levočskú horu. Do behu sa zapojilo 20 bežcov a 7 pútnikov. Námahu a modlitby sme obetovali za cho-

rého Alexa zo Smižian. Účastníci venovali aj dobrovoľné štartovné na rehabilitácie pre Alexa. Podujatie sme zakončili sv. omšou na Levočskej hore. Predpokladáme, že budúci rok si to koncom apríla opäť zopakujeme aj s pešími pútnikmi. Za organizáciu ďakujeme O. Z. Orišky a ostatným priateľom.

PRVÉ SVÄTÉ PRIJÍMANIE

Tento rok sa v našej farnosti konali štyri slávnosti 1. svätého prijímania.

Prvé bolo v Lieskovanych 19. 5. – pristúpilo sedem detí, štyri dievčatá a traja chlapci. Druhé bolo v Tepličke 26. mája – pristúpilo osem detí, štyri dievčatá a štyria chlapci. Tretie bolo v Markušovciach 2. mája – pristúpilo sedem detí, štyri dievčatá a traja chlapci. Štvrté bolo rómske v Markušovciach

15. júna – pristúpilo pätnásť detí, osem dievčat a sedem chlapcov. Veľké poďakovanie patrí všetkým ochotným ženám a dievčatám, ktoré pomohli pripraviť deti na slávnosť 1. svätého prijímania. V Lieskovanych Zuzana Kapustová, v Tepličke Janka Zekuciová a Frederika Kapalková, v Markušovciach Marianna Sečková a Martina Mrovčáková.

BRÁNY A SCHODY PRI MARKUŠOVSKOM KOSTOLE

V mesiacoch máj a jún prebiehali rekonštrukčné práce východnej a západnej vstupnej brány s príslušnými schodiskami na nádvorie farského kostola v Markušovciach. V prvej etape boli pôvodné schody, oporné kamenné múry a poškodené dlažby odstránené a boli vykonané prípravné výkopové práce. V druhej etape bola odstránená opadáajúca omietka z oboch brán

a následne – pod vedením pána Ľudovíta Rímbalu – nanovo omietnuté a vymaľované materiálmi určenými v rozhodnutí Krajského pamiatkového úradu Košice. V tretej etape – pod vedením pánov Jozefa Grečka a Tomáša Klučára – boli nanovo vymurované oporné múry a schody taktiež zo schválených materiálov so zachovaním pôvodných tvarov.

KŇAZSKÁ VYSVIACKA A PRIMÍCIE

V sobotu 22. júna o 10:00 hod. v Kostole nanebovzatia Panny Márie v Nitre, konsekračnou modlitbou a vkladáním rúk Mons. Viliama Judáka prijal kňazské svätenie rodák z Markušoviec – Matej

Reiner, člen Spoločnosti Božieho Slova. Primičnú svätú omšu slávil v nedeľu 30. júna o 11:00 hod. v Kostole sv. Michala archanjela v Markušovciach.

PERSONÁLNE ZMENY

K júlu 2019 vdp. Ondrej Švančara, správca farnosti, z rozhodnutia spišského biskupa odchádza za farára do farnosti Partizánska Ľupča.

Od 9. júla nastupuje do Markušoviec za farára vdp. Štefan Saloka, doterajší farár v Kňažej.

VYDÁVA

Rímskokatolícka Cirkev, farnosť Markušovce

Zodpovedná redaktorka:

Mgr. Monika Hodnická

Redaktori:

Mgr. Adriana Lazorová
 Peter Lazor
 Mária Koňaková
 Mgr. Jozef Sendrej
 Mgr. Barbora Klučárová
 Mgr. Zuzana Klučárová PhD.
 Ing. Renáta Regecová

Sadzba

a grafická úprava:
 Dana Košková

Technické spracovanie:

Tlačiareň Kežmarok

Jazyková úprava:

Mgr. Barbora Klučárová

Odborný konzultant:

Mgr. Ondrej Švančara

Imprimatur:

prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup

BÚ 16. 2. 1999,
 č. prot. 113/99.
 Registrovaný OÚ,
 odbor školstva a kultúry
 v Spišskej Novej Vsi,
 reg. č. 2/99.

Náklad 1000 kusov.

Adresa redakcie:

Rímskokatolícka Cirkev,
 farnosť Markušovce,
 Michalská 52,
 053 21 Markušovce

Kontakt:

www.farnosťmarkusovce.sk

 www.facebook.com/Pokojadobromarkusovce

Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky.

Nevyžiadané rukopisy nevraciamy.

NEPREDAJNÉ.

Časopis vyšiel aj s podporou Obce Markušovce.

" POD TVOJU OCHRANU
SA UTIEKAME
SVĀTĀ BOŹIA RODIČKA... "

*PoboŹnosť pri kaplnke na Tepličke
Foto: Jozef Sendrej*